

ISSN 2310-0893

DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series19.2023.44>

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

**Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова**

Серія 19

**КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА
ТА СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ**

Випуск 44

**Київ
Видавництво УДУ імені Михайла Драгоманова
2023**

ФАХОВЕ ВИДАННЯ
затверджено наказом Міністерства освіти і науки України
від 02.07.2020 р. № 886 (педагогічні та психологічні науки)

Державний комітет телебачення і радіомовлення України
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ № 8825 від 01.06.2004 р.

*Схвалено рішенням Вченої ради Українського Державного Університету імені Михайла Драгоманова
(протокол №8 від 27 червня 2023 р.)*

Редакційна рада:

- В. П. Андрущенко* доктор філософських наук, професор, академік НАПН України
(голова Редакційної ради);
Р. М. Вернидуб доктор філософських наук, професор;
І. Г. Ветров кандидат історичних наук, професор;
І. І. Дробот доктор історичних наук, професор;
В. Б. Євтух доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України;
М. С. Корець доктор педагогічних наук, професор;
Л. І. Мацько доктор філологічних наук, професор, академік НАПН України;
В. М. Синьов доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України;
Г. М. Торбін доктор фізико-математичних наук, професор (заступник голови Редакційної ради);
М. І. Шут доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАПН України.

Редакційна колегія серії:

- В. В. Нечипоренко* доктор педагогічних наук, професор (комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, Україна), головний редактор;
М. К. Шеремет доктор педагогічних наук, професор (УДУ імені Михайла Драгоманова, Україна), відповідальний редактор;
В. М. Синьов доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України (УДУ імені Михайла Драгоманова, Україна);
В.І. Бобрицька доктор педагогічних наук, професор (УДУ імені Михайла Драгоманова, Україна);
Ю.А. Бондаренко доктор педагогічних наук, професор (Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, Україна);
О.В. Гаврилов кандидат психологічних наук, доцент (Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Україна);
Л. Калінікова-Магнуссон доктор спеціальної освіти, старший викладач спеціальної освіти «Högskolan i Gävle» (Академія освіти та економіки, м. Євле, Швеція)
О.П. Кивлюк кандидат педагогічних наук, професор (УДУ імені Михайла Драгоманова, Україна);
Є. Кулеша доктор наук, професор (Академія спеціальної педагогіки ім. М. Гжегожевської, м. Варшава, Польща);
В.В. Лобода кандидат педагогічних наук, доцент (Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна);
І.М. Ляхова доктор педагогічних наук, професор (Запорізький державний медичний інститут, Україна);
Л.Л. Макаренко доктор педагогічних наук, професор (УДУ імені Михайла Драгоманова, Україна);
С.Ю. Путров доктор філософських наук, професор (УДУ імені Михайла Драгоманова, Україна);
О.Л. Позднякова кандидат педагогічних наук, доцент (комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, Україна);
Л. М. Руденко доктор психологічних наук, професор (УДУ імені Михайла Драгоманова, Україна);
Є. П. Синьова доктор психологічних наук, професор (УДУ імені Михайла Драгоманова, Україна);
Л.М. Співак доктор психологічних наук, професор (УДУ імені Михайла Драгоманова, Україна);
Д.М. Супрун доктор педагогічних наук, професор (УДУ імені Михайла Драгоманова, Україна);
С. В. Федоренко доктор педагогічних наук, професор (УДУ імені Михайла Драгоманова, Україна);
Л. І. Фомічова доктор психологічних наук, професор (УДУ імені Михайла Драгоманова, Україна);
А. Г. Шевцов доктор педагогічних наук, професор член-кореспондент НАПН України (Управління ліцензування та акредитації МОН України, Україна);
Д. І. Шульженко доктор психологічних наук, професор (УДУ імені Михайла Драгоманова, Україна)

Н 37

Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. *Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія.* – Випуск 44 : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. – 170 с.

УДК 37.013(006)

У статтях цього фахового видання, що входить у перелік наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора наук, кандидата наук та ступеня доктора філософії, розглядаються актуальні проблеми наукових досліджень у галузі спеціальної освіти та спеціальної психології. Дослідження у зазначених галузях охоплюють проблеми навчання, виховання, освіти, соціалізації, абілітації та реабілітації осіб з порушеннями психічного та (або) фізичного розвитку різних вікових категорій – від раннього дитинства до періодів після шкільного професійного навчання та самостійної трудової діяльності у дорослому віці.

ISSN 2310-0893

© Автори статей, 2023
© Редакційна рада та редакційна колегія серії 2023
© Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023

ISSN 2310-0893

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

SCIENTIFIC JOURNAL

NATIONAL PEDAGOGICAL
DRAGOMANOV UNIVERSITY

Series 19

**SPECIAL EDUCATION
AND PSYCHOLOGY**

Issue 44

Kyiv
Publishers of Dragomanov Ukrainian State University
2023

PROFESSIONAL EDITION
approved by order of Ministry of Education and Science of Ukraine
from 02.07.2020 № 886 (pedagogical, psychological science)
National Television and Radio Broadcasting Council of Ukraine
Certificate of registration of print media Series KB № 8825 від 01.06.2004 р..
Recommended by the Academic Council Dragomanov Ukrainian State University
(Minutes №8 dated June 27, 2023)

Editorial Board:

V. Andrushchenko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Philosophy, Professor, Academician of NAES of Ukraine (Chairman of the Editorial Board);
R. Vernyudub	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Philosophy, Professor;
I. Vietrov	PhD in History, Professor;
V. Yevtukh	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in History, Professor;
I. Drobot	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in History, Professor, Member of the National Academy of Sciences of Ukraine;
M. Korets	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Philosophy, Professor;
L. Matsko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Philology, Professor, Academician of NAES of Ukraine;
V. Syniov	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, Academician of NAES of Ukraine;
H. Torbin	Doctor of Physical and Mathematical Sciences, Professor (Deputy Chairman of the Editorial Board)
M. Shut	Doctor of Physical and Mathematical Sciences, Professor, Academician of NAES of Ukraine..

Editorial board:

V. Nepochypenko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, (<i>Municipal Institution of Higher Education "Khortytsia National Educational Rehabilitation Academy" of Zaporizhzhia Regional Council, Ukraine</i>) Chief Editor;
M. Sheremet	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, Academician of NAES of Ukraine (<i>Dragomanov Ukrainian State University, Ukraine</i>), Responsible Editor;
V. Syniov	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, Academician of NAES of Ukraine (<i>Dragomanov Ukrainian State University, Ukraine</i>);
V. Bobrytska	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, (<i>Dragomanov Ukrainian State University, Ukraine</i>);
Yu. Bondarenko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, доктор педагогічних наук, професор (Sumy State Pedagogical University named after AS Makarenko, Ukraine);
O. Havrylov	PhD in Psychology, Associate Professor (Kamianets-Podilskyi National Ivan Ohienko University, Ukraine);
L. Kalinnikova-Magnusson	Doctor of special education, senior teacher of special education «Högskolan i Gävle» (<i>Academy of Education and Economics, Gävle, Sweden</i>)
O. Kyvliuk	PhD in Pedagogy, Associate Professor (<i>Dragomanov Ukrainian State University, Ukraine</i>);
E. Kuliesha	Doctor of Sciences, Professor (<i>Academy of Special Education in the name of M. Grzegorzewska (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej) Warsaw, Poland</i>);
V. Loboda	PhD in Pedagogy, Associate Professor (<i>Ivan Franko National University of Lviv, Ukraine</i>);
I. Liakhova	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, (<i>Zaporizhzhia State Medical University, Ukraine</i>);
L. Makarenko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, (<i>Dragomanov Ukrainian State University, Ukraine</i>);
S. Putrov	PhD in Pedagogy, Professor (<i>Dragomanov Ukrainian State University, Ukraine</i>);
O. Pozdniakova	PhD in Pedagogy, Associate Professor (<i>Municipal Institution of Higher Education "Khortytsia National Educational Rehabilitation Academy" of Zaporizhzhia Regional Council, Ukraine</i>);
L. Rudenko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Psychology, Professor, (<i>Dragomanov Ukrainian State University, Ukraine</i>);
Ye. Syniova	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Psychology, Professor, (<i>Dragomanov Ukrainian State University, Ukraine</i>);
L. Spivak	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Psychology, Professor, (<i>Dragomanov Ukrainian State University, Ukraine</i>);
D. Suprun	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Psychology, Professor, (<i>Dragomanov Ukrainian State University, Ukraine</i>);
S. Fedorenko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, (<i>Dragomanov Ukrainian State University, Ukraine</i>);
L. Fomicheva	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Psychology, Professor, (<i>Dragomanov Ukrainian State University, Ukraine</i>)
A. Shevtsov	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, Corresponding Member of the NAES of Ukraine (Licensing and Accreditation Department of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Ukraine);
D. Shulzhenko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Psychology, Professor (<i>Dragomanov Ukrainian State University, Ukraine</i>)

The articles cover the findings of the up-to-date scientific researches in the field of special pedagogy and special psychology. The studies in these areas explore the issues of training, up-bringing, education, socialization, habilitation and rehabilitation of individuals with intellectual and (or) physical disabilities of different ages - starting from early childhood till vocational training and independent professional activity as adults.